

Integraal Veiligheidsplan SVBBL

2027 - 2030

Politiebasisteam Brunssum-Landgraaf,
gemeenten Simpelveld, Voerendaal, Brunssum, Beekdaelen en Landgraaf

Inhoud

1 **Inleiding** 3

Begrippenlijst
Integraal veiligheidsbeeld SVBBL
Regionale samenwerking en een sterke informatiepositie
Factoren die van invloed zijn op het IVP
Veiligheidspartners

2 **Digitale veiligheid** 9

3 **Jeugd en veiligheid** 11

4 **Zorg en veiligheid** 13

5 **Fysieke veiligheid** 15

6 **Georganiseerde criminaliteit en ondermijning** 17

7 **Borging** 19

8 **Bijlage** 19

1. Inleiding

De gemeenten Simpelveld, Voerendaal, Beekdaelen, Brunssum en Landgraaf (hierna: SVBBL) vallen gezamenlijk onder het politiebasisteam Brunssum-Landgraaf (hierna: BT Brunssum-Landgraaf). Samen werken we aan de integrale aanpak van veiligheid. Deze samenwerking vormt de basis voor het opstellen van het voorliggende nieuwe gezamenlijke Integraal Veiligheidsplan (hierna: IVP) SVBBL 2027-2030. Door samenwerking en afstemming op BT-niveau ontstaat een eenduidige bestuurlijke koers, kunnen capaciteit en expertise effectiever worden ingezet en wordt de slagkracht binnen de regio vergroot.

Het veiligheidsbeleid binnen de SVVBL-gemeenten bestaat uit het regionaal vastgestelde IVP en het aanvullende (lokale) Uitvoeringsplan Integrale Veiligheid (hierna: UIV). Het nieuwe IVP bepaalt op hoofdlijnen de strategische koers en de gezamenlijke veiligheidsprioriteiten en wordt gezamenlijk vastgesteld door de gemeenteraden van de SVBBL-gemeenten. Het UIV is de lokale concretisering van het IVP waarin uitvoering, concrete maatregelen en de lokale prioriteiten binnen de gemeentelijke context worden vertaald. Binnen iedere SVBBL-gemeente wordt een afzonderlijk UIV vastgesteld door het college van B & W. Deze systematiek maakt het mogelijk om enerzijds regionaal samen op te trekken binnen het basisteamgebied van de politie en anderzijds maatwerk te bieden voor de specifieke veiligheidsopgaven van iedere afzonderlijke gemeente.

Het IVP SVBBL 2027-2030 is de opvolger van het huidige IVP SVBBL 2023-2026. In de afgelopen beleidsperiode is gezamenlijk ingezet op de belangrijkste veiligheidsopgaven, gebaseerd op een veiligheidsanalyse. Wettelijke verplichtingen, nieuwe maatschappelijke ontwikkelingen, veranderende criminaliteitsvormen en actuele veiligheidsvraagstukken maken het noodzakelijk om de koers voor de komende vier jaar opnieuw te bepalen.

Begrippenlijst

Veiligheidsbeleid

Het beleid binnen gemeenten dat gericht is op veiligheid en dat bestaat uit het Integraal Veiligheidsplan (IVP) en het aanvullende Uitvoeringsplan Integrale Veiligheid (UIV).

Veiligheidsdomein

Een totaalbeeld van alle veiligheidsvelden en onderliggende (sub)-thema's die binnen veiligheid aan de orde zijn volgens de VNG-methode Kernbeleid Veiligheid.

Veiligheidsanalyse

De analyse van cijfermatige gegevens en inzichten van de veiligheidspartners waarbij het veiligheidsdomein als ordeningskader is gebruikt.

Veiligheidsbeeld

De uitkomst van de analyse, die geleid heeft tot de prioriteiten voor het Integraal Veiligheidsplan.

Integraal Veiligheidsbeeld SVBBL

Ter voorbereiding op het IVP SVBBL 2027–2030 hebben we de VNG-methode Kernbeleid Veiligheid als ordeningskader gebruikt bij de uitvoering van de integrale veiligheidsanalyse. De methode Kernbeleid Veiligheid geeft een totaalbeeld van alle (sub)-thema's binnen het veiligheidsdomein. Het is onderverdeeld in 7 veiligheidsvelden en 38 sub-thema's.

Aan de hand van deze veiligheidsvelden zijn de situatie en ontwikkelingen binnen de gemeenten met verschillende veiligheidspartners besproken. Vervolgens heeft de informatieanalist van het Regionaal Informatie Knooppunt (RIK-P) als onderdeel van het ACT! Interventieteam Parkstad hier een analyse op uitgevoerd. De inzichten van de veiligheidspartners in combinatie met gegevens uit diverse informatiebronnen zijn geanalyseerd en hebben geleid tot een veiligheidsbeeld met een concrete prioritering, die in onderstaande afbeelding van het veiligheidsdomein zijn gearceerd.

Deze vastgestelde prioritering is voorgelegd aan de raden van de betrokken gemeenten. De raadsinbreng is waar mogelijk verwerkt in het regionale IVP; de overige aandachtspunten, die niet op alle SVBBL-gemeenten betrekking hebben, worden meegenomen in de lokale uitvoeringsplannen (UIV's). Er wordt op basis van de, door de gemeenteraad, geprioriteerde thema's multidisciplinair gewerkt aan een veilige, weerbare en leefbare samenleving.

Veiligheidsdomein met prioriteiten.

Regionale samenwerking en een sterke informatiepositie

Regionale samenwerking binnen Parkstad (SVBBL, Kerkrade en Heerlen)

Het werken aan een leefbare en veilige gemeente stopt niet bij onze gemeentegrenzen. Zeker niet in een regio als Parkstad waarbij gemeentegrenzen fysiek soms nauwelijks herkenbaar zijn en de regio gezien kan worden als een aangesloten stedelijk gebied met ruim 250.000 inwoners. De aanpak van jeugdoverlast is hiervan een concreet voorbeeld. Groepen jeugdigen verplaatsen zich veel en snel door heel Parkstad zonder zich iets aan te trekken van gemeentegrenzen. Een goede gezamenlijke informatiepositie en een integrale aanpak zijn daarom vereist om te voorkomen dat er continu een waterbedeffect ontstaat.

In de komende beleidsperiode wordt verder gebouwd aan de bestaande regionale samenwerking (bijv. Het ACT! Interventieteam Parkstad, de Integrale Jeugd Aanpak Parkstad (IJAP)) binnen het veiligheidsdomein. Dit vindt plaats door projectmatig samen te werken met Parkstad-gemeenten op actuele fenomenen waar een tijdelijk aanpak nodig is. De structurele bestuurlijke en ambtelijke samenwerking wordt geborgd om in de regio samen op te trekken in veiligheids- en leefbaarheidsproblematiek die in heel Parkstad actueel zijn.

Binnen het Regionaal Bestuurlijk Overleg (RBO[1]) en het Afstemmingsoverleg Veiligheid Limburg (AVL) dragen de Parkstad-gemeenten een afgestemd en gezamenlijk standpunt uit.

De komende periode wordt ingezet op het:

- in Parkstad-verband blijven optrekken richting het Ministerie van Justitie en Veiligheid over het vraagstuk politie- en recherchecapaciteit;
- verder verbinden van de lokale Veiligheids- en Leefbaarheidsbeelden ter ondersteuning en onderbouwing van de vraag om extra politie- en recherchecapaciteit;
- verder versterken van het samenwerkingsverband Driehoek Parkstad om als regio gezamenlijk een geluid te vormen in provinciale en landelijke overleggen en een krachtigere lobby te vormen;
- ondersteunen van ambtelijke samenwerkingen waarbij onderling hulp wordt geboden in de vorm uitwisseling van kennis, kunde en ervaring en met grootschalige interventiecontroles ondersteuning te bieden;
- onderzoeken en uitvoeren van privaat-publieke samenwerkingen.

Informatie gestuurd

Er wordt gewerkt op basis van actuele en correcte informatie. Gegevens worden geregistreerd, verzameld en geanalyseerd. Op basis daarvan wordt inhoud gegeven aan het veiligheidsbeleid en de uitvoering. De lokale driehoek SVBBL is het vaste overlegorgaan voor openbare orde en veiligheid binnen het werkgebied van BT Brunssum-Landgraaf. De burgemeesters van de vijf SVBBL-gemeenten, de teamchef van BT Brunssum-Landgraaf en de gebiedsofficier van het Openbaar Ministerie stemmen in dit overleg het veiligheidsbeleid op elkaar af.

Burgerparticipatie

Burgerparticipatie is een belangrijk speerpunt in de veiligheidsaanpak. Meldingen van inwoners over verdachte situaties, overlast en onveilige plekken zijn essentieel om problemen tijdig te kunnen signaleren. Door de meldingsbereidheid van inwoners te vergroten en terugkoppeling te geven op meldingen, wordt de informatiepositie versterkt en kan gerichter actie worden ondernomen. Hierbij kan het o.a. gaan over meldingen die rechtstreeks bij de gemeente binnenkomen (BuitenBeter) of meldingen die via Meld Misdaad Anoniem (M.) binnenkomen.

[1] het RBO bestaat uit alle (31) Limburgse burgemeesters , de hoofdofficier van justitie en de politiechef van de politie-eenheid Limburg.

Factoren die van invloed zijn op het IVP

Veiligheidsdomein is continue in ontwikkeling.

Naast de geprioriteerde veiligheidsvelden en bepaalde sub-thema's blijft het veiligheidsdomein voortdurend in beweging. Maatschappelijke ontwikkelingen, nieuwe fenomenen en onverwachte gebeurtenissen kunnen gedurende de looptijd van het IVP leiden tot nieuwe veiligheidsopgaven. Daarom behouden de SVBBL-gemeenten, samen met politie, Openbaar Ministerie en veiligheidspartners, de flexibiliteit om in te spelen op actuele ontwikkelingen. De vastgestelde prioriteiten bieden hierbij richting voor de komende vier jaar, terwijl er tegelijkertijd ruimte blijft om gezamenlijk te reageren op nieuwe uitdagingen die zich gedurende de beleidsperiode aandienen.

Capaciteit

De beschikbare capaciteit en middelen zijn niet onbeperkt. Dit geldt niet alleen voor de gemeente, maar ook voor veiligheidspartners zoals de politie en het Openbaar Ministerie (OM). Bij een té ruime prioritering in combinatie met een beperkte capaciteit bestaat het risico dat inspanningen versnipperen, waardoor de effectiviteit afneemt, evenals de flexibiliteit om ad-hoc zaken te borgen. Een gezamenlijke prioritering en realistische afstemming van de inzet zijn essentieel om de beschikbare capaciteit optimaal te benutten en de beoogde veiligheidsdoelen te realiseren.

Subjectieve veiligheid

De cijfers over de subjectieve veiligheid komen voort uit het burgeronderzoek Parkstad 2025 en voorgaande jaren, waar alle vijf SVBBL-gemeenten, Kerkrade en Heerlen aan hebben deelgenomen. De resultaten van het onderzoek naar subjectieve veiligheid geven inzicht in hoe inwoners de veiligheid en leefbaarheid in hun omgeving ervaren. (On)veiligheidsgevoelens van inwoners kunnen worden beïnvloed door zowel feitelijke gebeurtenissen als de manier waarop inwoners hun leefomgeving ervaren. Het Burgeronderzoek naar subjectieve veiligheid is dan ook een momentopname van de veiligheidsbeleving van inwoners.

Objectieve veiligheid

Binnen de SVBBL-gemeenten wordt ernaar gestreefd om meer datagedreven te werken. Om naast politiecijfers ook alle andere beschikbare informatie inzichtelijk te maken (denk aan kennis van professionals, signalen van inwoners en informatie van onze partners), wordt door de informatieanalist van het Regionaal Informatie Knooppunt (RIK-P) als onderdeel van het ACT! Interventieteam Parkstad gewerkt aan een gezamenlijk veiligheidsdashboard. Hiervoor worden beschikbare gegevens zorgvuldig gebruikt om keuzes en prioriteiten binnen het veiligheidsdomein te onderbouwen.

Ondanks dat politiecijfers vaak een goede indicatie geven van de omvang van de problematiek in een bepaalde gemeente, kunnen deze op diverse manieren worden beïnvloed:

- Sommige inwoners maken geen melding of doen geen aangifte van criminaliteit of overlast in verband met angst voor represailles, door schuld- of schaamtegevoel. Soms wordt gedacht dat een melding of aangifte doelloos is omdat er een gemis aan terugkoppeling is;
- Veel overlastmeldingen kunnen betrekking hebben op een relatief kleine groep personen of een beperkt aantal jeugdgroepen. Hierdoor kunnen de cijfers een groter maatschappelijk probleem suggereren dan dat er feitelijk sprake van is;

Binnen het dashboard worden statistische technieken gebruikt om ontwikkelingen en afwijkingen beter te herkennen. Zo kan sneller gesignaleerd worden waar extra aandacht nodig is en capaciteit gericht worden ingezet waar deze de meeste maatschappelijke meerwaarde heeft. De komende tijd wordt dit dashboard verder uitgebreid, met als doel om een actueel en betrouwbaar veiligheidsbeeld te creëren dat bestuurders, beleidsmakers en professionals helpt bij het maken van keuzes.

Veiligheidspartners

Integraliteit vormt een belangrijk uitgangspunt van dit IVP. Veiligheidsvraagstukken raken vaak meerdere beleidsvelden en vragen om een integrale aanpak. Een effectieve veiligheidsaanpak is niet iets wat een gemeente alleen kan realiseren. Het oppakken en oplossen van veiligheidsvraagstukken en concrete casuïstiek vraagt om samenwerking met omliggende gemeenten en een breed netwerk van veiligheidspartners, waarbij ieders expertise, bevoegdheden en inzet van belang zijn. Binnen dit netwerk moet voortdurend worden geschakeld tussen verschillende belangen, verantwoordelijkheden en mogelijkheden. Dit maakt het soms complex om prioriteiten te stellen en keuzes te maken over de meest passende aanpak, zeker wanneer de beschikbare capaciteit en middelen beperkt zijn. Goede afstemming, heldere prioritering en gezamenlijke verantwoordelijkheid zijn daarom essentieel om problemen integraal en effectief aan te pakken. Een overzicht van de belangrijkste veiligheidspartners is opgenomen in de bijlage.

2. Digitale veiligheid

Digitale Veiligheid richt zich op het beschermen van de digitale systemen en informatie van de gemeente, het voorkomen en beheersen van cyberincidenten en cybercrises en de aanpak van digitale criminaliteit. Daarbij gaat het zowel om cybercrime als om gedigitaliseerde en online criminaliteit. Cybercrime betreft een vorm van criminaliteit waarbij ICT-middelen/ systemen zowel doel als middel zijn. Voorbeelden daarvan zijn ransomware, het vernielen van data en hacken. Feitelijkheden die voor de digitalisering niet bestonden. Gedigitaliseerde criminaliteit omvat criminaliteit waarbij ICT-middelen/ systemen enkel faciliterend zijn om het doel te bereiken. Voorbeelden zijn de online drugshandel, social engineering, internetfraude en aan- en verkoopfraude. Kortom, traditionele criminaliteit gepleegd met digitale middelen.
Ook is er aandacht voor online aangejaagde ordeverstoring, waarbij digitale platforms en sociale media worden gebruikt om verstoringen van de openbare orde te veroorzaken of te versterken. De inzet is gericht op het vergroten van de digitale weerbaarheid, het beperken van digitale dreigingen en het voorkomen en beheersen van de gevolgen daarvan voor de openbare orde en veiligheid.

Onderbouwing

Digitale criminaliteit en digitale veiligheid blijven een belangrijke prioriteit, omdat de gevolgen ervan inwoners, ondernemers en de overheid direct kunnen raken. De financiële schade kan aanzienlijk zijn, maar ook het maatschappelijk vertrouwen en het gevoel van veiligheid kunnen worden aangetast. Daarbij geeft het aantal geregistreerde aangiften slechts een beperkt beeld van de daadwerkelijke omvang van het probleem. Niet ieder slachtoffer doet aangifte, waardoor een deel van de problematiek buiten de officiële cijfers blijft.
Daarnaast is er sprake van lokaal daderschap: ook binnen de SVBBL-gemeenten bevinden zich personen die zich schuldig maken aan digitale criminaliteit. Dit onderstreept het belang van een lokale aanpak, naast regionale samenwerking en de inzet op preventie, signalering en handhaving. Ook neemt de afhankelijkheid van digitale systemen in de samenleving verder toe. Dit maakt dat digitale verstoringen en criminaliteit niet alleen individuele slachtoffers raken, maar ook gevolgen kunnen hebben voor organisaties, gemeentelijke dienstverlening en de continuïteit van maatschappelijke voorzieningen.

Er is sprake van een zeer snelle ontwikkeling van Artificiële Intelligentie (hierna: AI). AI vraagt om blijvende bestuurlijke aandacht binnen de aanpak van gedigitaliseerde criminaliteit. De mogelijkheden van AI brengen nieuwe en veranderende veiligheidsrisico's met zich mee. Het is van belang deze ontwikkelingen te volgen en tijdig te beoordelen welke gevolgen dit heeft voor de gemeentelijke aanpak en de benodigde inzet.

De prioriteit vraagt daarom om een brede aanpak. Naast het bestrijden van digitale criminaliteit is het noodzakelijk om de digitale weerbaarheid van inwoners, ondernemers en de gemeentelijke organisatie te versterken. Door in te zetten op preventie, bewustwording, signalering en een weerbare inrichting van digitale systemen kan de impact van incidenten worden beperkt en wordt de samenleving beter voorbereid op toekomstige digitale dreigingen of online aangejaagde ordeverstoringen. De aanpak verschuift van uitsluitend reageren op incidenten naar het versterken van digitale weerbaarheid en het voorkomen van maatschappelijke ontwrichting.

Digitale veiligheid

Dit willen we bereiken

Gedigitaliseerde criminaliteit

- Dat inwoners, ondernemers en gemeente weerbaar zijn tegen diverse vormen van digitale criminaliteit.

Cyberincidenten en cybercrisis

- Dat inwoners, ondernemers en gemeente weerbaar zijn tegen diverse vormen van digitale criminaliteit.

Eigen digitale systemen gemeente

- Dat de informatiepositie wordt verbeterd.

Online aangejaagde ordeverstoring

- Dat online spanningen tijdig herkend worden zodat erop kan worden ingespeeld.

Onze ambitie

We streven naar een digitaal weerbare samenleving waarin inwoners, ondernemers en gemeente digitale dreigingen, cybercriminaliteit en online aangejaagde ordeverstoringen tijdig herkennen, voorkomen en effectief aanpakken, in samenwerking met veiligheidspartners.

Geprioriteerde subthema's

Gedigitaliseerde criminaliteit | Cyberincidenten en cybercrisis | Eigen digitale systemen gemeente | Online aangejaagde ordeverstoring

We zijn trots op

Regionaal samenwerkingsverband Taskforce Cyber

Cyberoefendriehoek

Een grootschalige, interactieve crisisoefening voor lokale besturen met als doel het vergroten van de digitale weerbaarheid en bewustwording rondom ondermijnende cybercriminaliteit.

Wie raakt het

- **Inwoners, met name kwetsbare groepen, zoals jongeren en ouderen**
- **Ondernemers en bedrijven**
- **Overheidsinstellingen**

Hoe willen we dit bereiken

Veiligheid van gemeentelijke digitale systemen optimaliseren

Preventieve voorlichting

Bijhouden van de ontwikkelingen

Regionale samenwerking versterken

3. Jeugd en veiligheid

Binnen het veiligheidsveld Jeugd en Veiligheid staat het bevorderen van een veilige en kansrijke ontwikkeling van jongeren centraal. De inzet richt zich op het voorkomen van jeugdoverlast, jeugdcriminaliteit en risicovol gedrag, evenals het tijdig signaleren van kwetsbare jongeren die dreigen af te glijden naar criminaliteit of andere vormen van maatschappelijke problematiek. Door een integrale samenwerking tussen gemeente, politie, justitie, onderwijs, HALT, Zorg- en Veiligheidshuis Parkstad, jeugdjongerenwerk en overige zorg- en veiligheidspartners wordt ingezet op preventie, vroeg signalering en passende interventies. Hiermee wordt beoogd de leefbaarheid en veiligheid in de openbare ruimte te versterken, de thuissituatie via een multidisciplinaire bril te bekijken en jongeren en hun gezinsleden een perspectief te bieden op een positieve maatschappelijke participatie. Voor individuele problematische jongeren is een integrale aanpak vanuit zorg, veiligheid en soms ook vanuit het strafrecht noodzakelijk. Dat gebeurt door middel van de Integrale Jeugd Aanpak Parkstad (hierna: IJAP) onder regie van het Zorg- en Veiligheidshuis.

Onderbouwing

De ontwikkelingen op het gebied van jeugd en veiligheid laten zien dat een blijvende, preventieve inzet nodig is. Hoewel de geregistreerde jeugdoverlast de afgelopen jaren is afgenomen, blijft het belangrijk om deze positieve ontwikkeling vast te houden en alert te blijven op nieuwe of terugkerende risico’s. Juist bij jeugdproblematiek is vroegtijdige signalering van belang.

Door risicovolle ontwikkelingen tijdig te herkennen en passende ondersteuning of interventies in te zetten, kan worden voorkomen dat problemen zich verdiepen of jongeren doorgroeien naar ernstiger vormen van criminaliteit en ondermijnende netwerken.
De prioriteit voor Jeugd en Veiligheid is daarmee niet alleen gericht op het aanpakken van bestaande overlast, maar vooral op het behouden van de behaalde resultaten en het voorkomen van escalatie. Een combinatie van preventie, vroegsignalering en een integrale aanpak biedt de beste mogelijkheden om jongeren perspectief te bieden en tegelijkertijd de veiligheid en leefbaarheid in de gemeenten te beschermen.

Jeugd en veiligheid

Onze ambitie

We versterken de weerbaarheid van jongeren en hun omgeving door jeugdoverlast en ondermijnende (jeugd)criminaliteit vroegtijdig en integraal aan te pakken. We richten ons daarbij zowel op het beperken van overlast en criminaliteit als op het bieden van perspectief aan jongeren die risico lopen af te glijden.

Geprioriteerd subthema

Jeugdoverlast en (ondermijnende) jeugdcriminaliteit

Dit willen we bereiken

Jeugdoverlast en (ondermijnende) jeugdcriminaliteit

- **Beperken van overlast en criminaliteit**
- **Het bieden van perspectief aan jongeren die risico lopen af te glijden.**
- **Voorkomen dat jongeren tussen de 8 en 27 jaar in de criminaliteit terechtkomen.**

We zijn trots op

- **Implementatie en doorontwikkeling van de Integrale Jeugdaanpak Parkstad (IJAP)**
- **Regionale samenwerking met alle betrokken ketenpartners**
- **Preventie met Gezag**

Wie raakt het

- Jongeren en hun families
- Buurtbewoners
- Onderwijsinstellingen
- Ondernemers

Hoe willen we dit bereiken

Vroegtijdige signalering

Integrale Jeugdaanpak Parkstad

Preventieve voorlichting

(Gezins)Hulpverlening

Repressieve maatregelen

4. Zorg en Veiligheid

Binnen het veiligheidsveld Zorg en Veiligheid staat de integrale aanpak van inwoners centraal waarbij zorg- en veiligheidsvraagstukken elkaar raken. Het betreft situaties waarin sociale, psychische, maatschappelijke of gedragsproblematiek kan leiden tot overlast, maatschappelijke onrust of veiligheidsrisico's voor de betrokkene zelf en zijn of haar omgeving. De gemeentelijke inzet is gericht op het vroegtijdig signaleren van risico's, het voorkomen van escalatie en het organiseren van passende ondersteuning en interventies.
Een effectieve aanpak vraagt om een nauwe samenwerking tussen partners uit het zorg-, veiligheids- en sociaal domein, waaronder zorginstellingen, politie, justitie partners, woningcorporaties en maatschappelijke organisaties. Door informatie, expertise en interventies te verbinden, wordt gewerkt aan duurzame oplossingen voor complexe problematiek. Het doel is het vergroten van de maatschappelijke veerkracht, het beperken van overlast en het bevorderen van een veilige en leefbare woon- en leefomgeving voor alle inwoners.

Onderbouwing

Zorg en Veiligheid blijft een relevante prioriteit vanwege het omvangrijke en complexe beroep op gemeenten, politie, hulpverlening en het Zorg- en Veiligheidshuis. Het aantal ontvangen meldingen bij het Zorg- en Veiligheidshuis is in de afgelopen jaren toegenomen en ligt in het derde kwartaal 2026 al dicht bij het niveau van eerdere volledige jaren. Opvallend is het aantal herhaalde meldingen en meldingen waarbij nog geen hulpverlening betrokken is.

Hoewel de regionale samenwerking zich verder heeft ontwikkeld, blijven er knelpunten bestaan op het gebied van capaciteit, beschikbaarheid, doorlooptijden, informatie-uitwisseling en duidelijk eigenaarschap.

Juist bij complexe en terugkerende problematiek van onder andere personen met onbegrepen gedrag, is een snelle en gecoördineerde aanpak van belang. Wanneer ondersteuning of interventie te lang uitblijft, bestaat het risico dat situaties escaleren en opnieuw bij politie of gemeente terechtkomen.

Ook maatschappelijke onrust en radicalisering en extremisme vragen aandacht. Hoewel het aantal meldingen en casussen beperkter is, kan de impact van een individuele casus groot zijn en is vaak specialistische kennis en samenwerking nodig.
De prioriteit voor zorg en veiligheid is daarom niet uitsluitend gebaseerd op de omvang van de problematiek. Vooral de complexiteit, de mogelijke gevolgen voor de veiligheid en de noodzaak van goede samenwerking maken een blijvende inzet noodzakelijk. Door vroegtijdig signaleren, duidelijke regie en een effectieve verbinding tussen zorg en veiligheid kan escalatie worden voorkomen en kan passende ondersteuning eerder worden ingezet. Dit draagt bij aan zowel de veiligheid als de leefbaarheid in de gemeenten.

Zorg en veiligheid

Dit willen we bereiken

Overlast van personen met onbegrepen gedrag

- Dat personen met onbegrepen gedrag passende hulp en zorg krijgen.

Maatschappelijke onrust

- Het behouden van rust, vertrouwen en veiligheid in de samenleving.

Radicalisering en extremisme

- Voorkomen dat inwoners afglijden naar extremistisch gedachtegoed of geweld en dat signalen tijdig worden herkend om verdere escalatie te voorkomen.

Onze ambitie

We versterken de integrale aanpak van zorg- en veiligheidsvraagstukken om escalatie en maatschappelijke ontwrichting te voorkomen. Door vroegtijdige signalering en samenwerking pakken we overlast door onbegrepen gedrag aan en signaleren en beheersen we maatschappelijke onrust, radicalisering en extremisme tijdig.

Geprioriteerde subthema's

- Overlast van personen met onbegrepen gedrag
- Radicalisering en extremisme
- Maatschappelijke onrust

We zijn trots op

Samenwerking binnen de weegploeg Zuid-Limburg

Samenwerking met ketenpartners binnen de weegploeg regio Zuid-Limburg waarin complexe casuïstiek (zorg- en veiligheidsproblemen) wordt beoordeeld en gewogen. De weegploeg wordt gefaciliteerd en georganiseerd door de Samenwerkende Zorg- en Veiligheidshuizen in deze regio.

Wie raakt het

- Mensen met een zorgbehoefte en hun omgeving
- De buurt

Hoe willen we dit bereiken

- **Professionalisering van de Commissie Zorg- en Veiligheid Zuid-Limburg**

- **Passende ondersteuning of maatregelen inzetten wanneer risico's ontstaan.**

- **Preventie en meldingsbereidheid versterken**

- **Kennis van de processen van netwerkpartners en een goede onderlinge afstemming daarvan.**

- **Tijdige signalering en beheersing van maatschappelijke onrust, radicalisering en extremisme.**

5. Fysieke Veiligheid

Fysieke Veiligheid richt zich op het voorkomen en beheersen van risico's die de fysieke veiligheid van inwoners, bedrijven en bezoekers kunnen bedreigen. Hieronder vallen incidenten, rampen en crises die kunnen leiden tot schade aan mens, dier, milieu en infrastructuur. De gemeentelijke inzet is gericht op het versterken van de voorbereiding op crisissituaties, het beperken van veiligheidsrisico's en het vergroten van de weerbaarheid van de samenleving.
Een effectieve aanpak vereist een nauwe samenwerking met de Veiligheidsregio Zuid Limburg, hulpdiensten, netwerkpartners en overige betrokken organisaties. Daarbij ligt de focus op risicobeheersing, crisisbeheersing, rampenbestrijding en het bevorderen van een veilige fysieke leefomgeving. In het verlengde hiervan krijgt ook het versterken van de weerbare samenleving steeds meer prioriteit. Door inwoners, organisaties en bedrijven bewust te maken van risico's en hen te stimuleren zich voor te bereiden op mogelijke crises, wordt de maatschappelijke veerkracht vergroot. Dit draagt bij aan het vermogen van de samenleving om verstoringen op te vangen, adequaat te handelen tijdens incidenten en snel te herstellen na een crisis. Door te investeren in preventie, voorbereiding en samenwerking wordt gewerkt aan het beperken van de impact van incidenten en het waarborgen van de continuïteit van de samenleving tijdens en na een crisis.

Onderbouwing

Het risicobeeld voor de regio wordt breder en dynamischer. Ontwikkelingen zoals klimaatverandering, de energietransitie, digitalisering, vergrijzing en internationale spanningen kunnen bestaande risico's versterken en nieuwe vormen van crisis met zich meebrengen. Tegelijkertijd neemt de afhankelijkheid van vitale voorzieningen en digitale systemen toe. Hierdoor kunnen verstoringen sneller en langer doorwerken in het dagelijks leven van inwoners en organisaties.

Uit het burgeronderzoek blijkt dat inwoners hun eigen zelfredzaamheid over het algemeen positief beoordelen. Dit zegt echter nog onvoldoende over de daadwerkelijke voorbereiding op een crisis. Er is bijvoorbeeld nog beperkt zicht op de mate waarin inwoners voorbereid zijn op langdurige uitval van voorzieningen, weten hoe zij moeten handelen bij een crisis en in staat zijn om anderen te helpen.

De prioriteit voor fysieke veiligheid en weerbaarheid is daarom niet alleen gebaseerd op een toename van incidenten. Juist de veranderende aard en samenhang van risico's maken het noodzakelijk om vooruit te kijken en de weerbaarheid van de samenleving te versterken. Naast een professionele crisisorganisatie is het van belang dat ook gemeenten, inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers weten wat zij zelf kunnen doen en waar ze zelf verantwoordelijk voor zijn.

Een sterke crisisaanpak begint daarmee niet pas op het moment dat een crisis ontstaat. Door vooraf te investeren in bewustwording, voorbereiding, samenwerking en zelfredzaamheid, kunnen de gevolgen van een crisis worden beperkt en kan de samenleving zich sneller herstellen. Huidige geopolitiek ontwikkelingen rechtvaardigt een blijvende inzet op fysieke veiligheid én op het versterken van de maatschappelijke weerbaarheid[2] .

[2] Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) (2024). Nederland in een gefragmenteerde wereldorde. Den Haag: WRR.

Fysieke veiligheid

Onze ambitie

We streven naar een veerkrachtige samenleving waarin inwoners, ondernemers en organisaties risico's herkennen, verantwoordelijkheid nemen voor hun veiligheid en voorbereid zijn op incidenten en crises.

Geprioriteerd subthema

Weerbare samenleving

Dit willen we bereiken

Weerbare samenleving

- **Dat de gemeente en haar inwoners voorbereid zijn op kort- en langdurige noodsituaties.**
- **Dat de weerbaarheid en veerkracht van de samenleving versterkt wordt, om zo zelfredzaam en samenredzaam te kunnen handelen.**
- **Dat aanwezige risico's inzichtelijk en waar mogelijk beheersbaar gemaakt worden.**

We zijn trots op

Pilot noodsteunpunten

We testen herkenbare locaties in buurten en wijken waar inwoners bij langdurige crises of uitval van stroom, water of internet terechtkunnen voor informatie en eerste hulp.

Regionale werkgroepen en projecten binnen de Weerbare Samenleving in Zuid-Limburg

Een samenwerkingsverband van de 16 Zuid-Limburgse gemeenten en de Veiligheidsregio Zuid-Limburg dat de maatschappelijke veerkracht en zelfredzaamheid bij langdurige crisis vergroot.

Wie raakt het?

- **De gehele samenleving**

Hoe willen we dit bereiken

- **Landelijke en regionale samenwerking met de veiligheidsregio's op de campagne 72 uur veilig.**

- **Bedrijfscontinuiteitsplan voltooien in de SVBBL-gemeenten.**

- **Inzicht in de lokale risico's op basis van actuele brandweerrisicoprofielen, met een nadere uitwerking in het lokale UIV.**

6. Georganiseerde criminaliteit en ondermijning

Het veiligheidsthema Georganiseerde Criminaliteit en Ondermijning richt zich op het voorkomen, signaleren en bestrijden van criminele activiteiten die de veiligheid, leefbaarheid en integriteit van de samenleving aantasten. Daarbij gaat het onder meer om de productie en handel van verdovende middelen, drugsdumpingen, witwaspraktijken en het misbruik van woningen, bedrijfspanden en vastgoed voor criminele doeleinden.
De SVBBL gemeenten kennen enkele specifieke kwetsbaarheden. Door de ligging nabij de Belgische en Duitse grens is sprake van grensoverschrijdende criminaliteit en een verhoogde aantrekkelijkheid voor criminele netwerken. Daarnaast zorgen de kleinschalige dorpsgemeenschappen ervoor dat inwoners en ondernemers elkaar goed kennen, waardoor de drempel om signalen van criminaliteit te melden vaak hoger ligt. Angst voor sociale gevolgen, represailles, afhankelijkheidsrelaties of intimidatie kan ertoe leiden dat ondermijnende activiteiten langer verborgen blijven.
Samen met politie, Openbaar Ministerie, ACT!, RIEC en overige partners zet de gemeente daarom in op een informatie gestuurde aanpak, het vergroten van de maatschappelijke weerbaarheid en het versterken van de meldingsbereidheid. Het doel is het tijdig signaleren en effectief aanpakken van ondermijnende criminaliteit, zodat een veilige, leefbare en integere samenleving wordt gewaarborgd.

Onderbouwing

Ondermijnende criminaliteit blijft een belangrijke prioriteit voor SVBBL. Het grotendeels verborgen karakter van deze vorm van criminaliteit maakt dat de omvang niet volledig in cijfers is uit te drukken. De beschikbare informatie laat wel zien dat binnen de gemeenten verschillende kwetsbaarheden bestaan. Dit vraagt om blijvende alertheid, een goede informatiepositie en gerichte analyse.
Daarnaast is tussen 2023 en 2025 een duidelijke stijging zichtbaar in het aantal geregistreerde incidenten rond drugshandel. Ook signalen van mogelijk misbruik van vastgoed en de verwevenheid van criminele activiteiten met de legale samenleving onderstrepen het risico dat criminaliteit zich kan verplaatsen of zich aan het zicht van de overheid kan onttrekken.
Dit maakt dat een actieve en preventieve aanpak noodzakelijk blijft. Door in te zetten op vroegtijdige signalering, het versterken van bestuurlijke barrières en een integrale samenwerking met veiligheidspartners kan worden voorkomen dat criminele structuren zich verder in de samenleving verankeren.
Daarmee draagt de aanpak niet alleen bij aan de bestrijding van criminaliteit, maar ook aan het beschermen van de leefbaarheid, het vertrouwen in de overheid en de weerbaarheid van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties.

Dit willen we bereiken

Drugscriminaliteit **Vastgoedcriminaliteit**

- Een integere, zichtbare en actiegerichte overheid die als één optreedt

Weerbaar bestuur

- Weerbare samenleving en openbaar bestuur tegen de invloed van georganiseerde criminaliteit.

Georganiseerde criminaliteit en ondermijning

Onze ambitie

Wij streven naar een weerbare samenleving, een integer bestuur en een weerbare gemeentelijke organisatie, die gezamenlijk ondermijnende criminaliteit tegengaan, criminele kansen beperken en signalen van drugs- en vastgoedcriminaliteit tijdig herkennen en aanpakken.

Geprioriteerde subthema's

Drugscriminaliteit | Vastgoedcriminaliteit | Weerbaar bestuur

We zijn trots op

- **Driehoek SVBBL en de driehoek Parkstad**
- **ACT! Interventieteam Parkstad**
- **Ondermijningstafel SVBBL**
- **Samenwerking RIEC**

Wie raakt het

- De gehele samenleving

Hoe willen we dit bereiken

- **Dashboard steeds verder ontwikkelen voor een verbeterde informatiepositie**

- **Voorlichting**

- **Integrale controles uitvoeren eventueel in samenwerking met het ACT! Interventieteam**

- **Regionale samenwerking met onder andere de ondermijningstafel SVBBL**

- **Aandacht blijven houden voor de Limburgse Norm om waterbedeffect te voorkomen en een weerbare overheid te creëren**

7. Borging

In dit hoofdstuk wordt kort ingegaan op de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan de beleidskaders, hoe monitoring en evaluatie plaatsvindt en de financiële consequenties.

Uitvoering

Het integraal veiligheidsplan SVBBL 2027-2030 wordt gezamenlijk door de gemeenteraden van SVBBL vastgesteld als onderdeel van het lokale veiligheidsbeleid. Ter uitvoering daarvan worden de lokale uitvoeringsprogramma's (UIV) opgesteld en door de afzonderlijke colleges van burgemeester en wethouders vastgesteld. Bij de totstandkoming van deze uitvoeringsprogramma's wordt de gemeenteraad geïnformeerd.

Wettelijk kader

- Artikel 38b, eerste lid, van de Politiewet 2012 luidt als volgt:
  "De gemeenteraad stelt ten minste eenmaal in de vier jaar de doelen vast die de gemeente op het terrein van de veiligheid nastreeft door de handhaving van de openbare orde en de hulpverlening door de politie."
- Artikel 38b, tweede lid, van de Politiewet 2012 luidt als volgt:
  "Voorafgaand aan de vaststelling van het beleidsplan, bedoeld in artikel 39, eerste lid, hoort de burgemeester van een gemeente in het gebied waarin de regionale eenheid de politietaak uitvoert, de gemeenteraad van die gemeente over het ontwerpbeleidsplan."

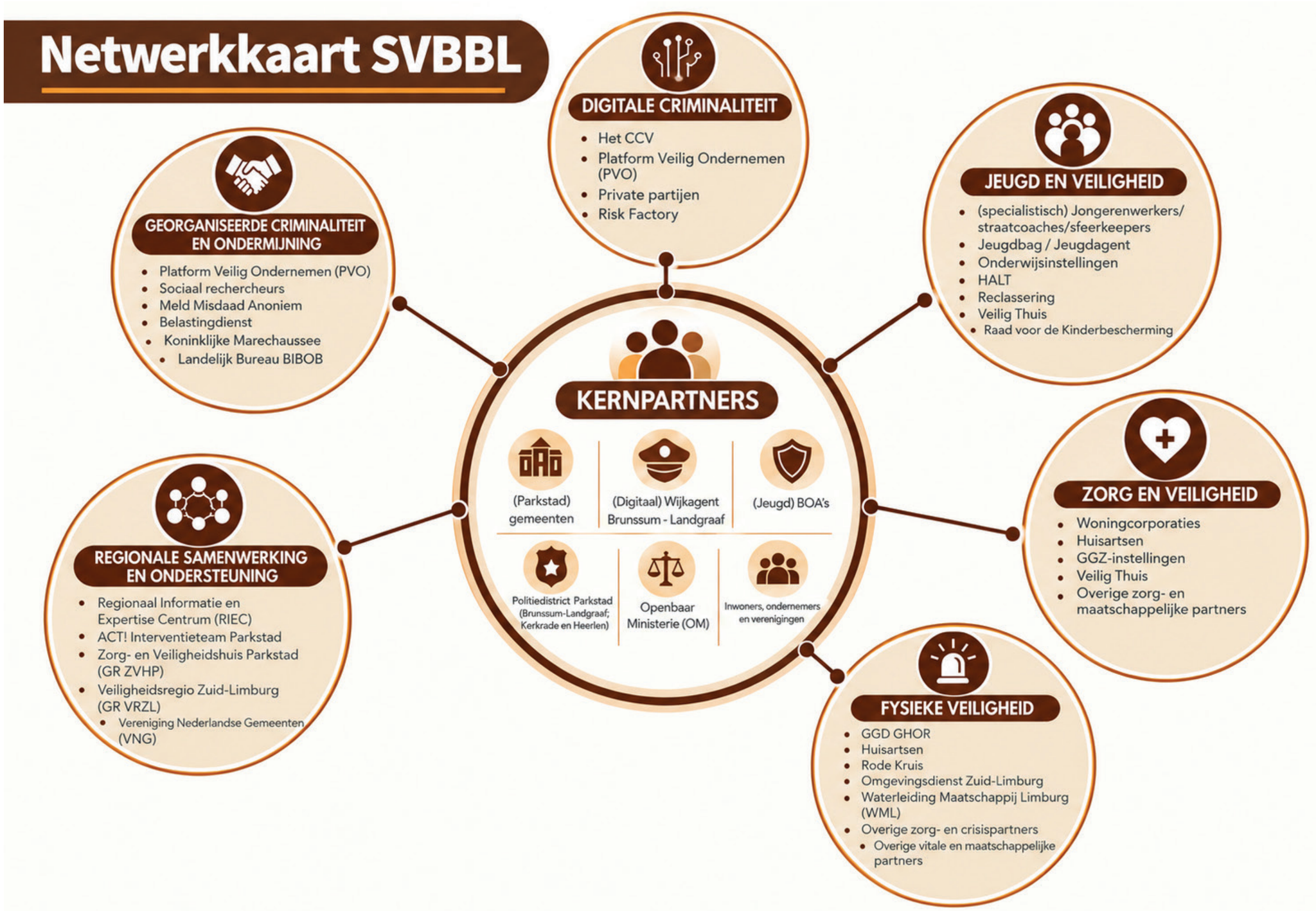
Monitoring en evaluatie

Tussentijdse monitoring vindt plaats binnen de lokale driehoek SVBBL. Evaluatie van de uitvoeringsprogramma's vindt jaarlijks of tweejaarlijks plaats. Evaluatie van het voorliggend integraal veiligheidsplan en de behaalde resultaten in de uitvoering bij de SVBBL-gemeenten vindt plaats in 2030.

Financiële consequenties

De gemeenteraden van de individuele gemeenten stellen het budget vast voor het uitvoeren van het beleid. Dit gebeurt naar aanleiding van het uitvoeringsprogramma, via separate voorstellen of via de P&C cyclus.
De lokale invulling van de focus kan dan ook per gemeente verschillen.

8. Bijlage

Netwerkkaart SVBBL
DIGITALE CRIMINALITEIT
Het CCV
Platform Veilig Ondernemen (PVO)
Private partijen
Risk Factory
GEORGANISEERDE CRIMINALITEIT EN ONDERMIJNING
Platform Veilig Ondernemen (PVO)
Sociaal rechercheurs
Meld Misdaad Anoniem
Belastingdienst
Koninklijke Marechaussee
Landelijk Bureau BIBOB
JEUGD EN VEILIGHEID
(specialistisch) Jongerenwerkers/ straatcoaches/sfeerkeepers
Jeugdbag / Jeugdagent
Onderwijsinstellingen
HALT
Reclassering
Veilig Thuis
Raad voor de Kinderbescherming
KERNPARTNERS
(Parkstad) gemeenten
(Digitaal) Wijkagent Brunssum - Landgraaf
(Jeugd) BOA's
Politiedistrict Parkstad (Brunssum-Landgraaf; Kerkrade en Heerlen)
Openbaar Ministerie (OM)
Inwoners, ondernemers en verenigingen
REGIONALE SAMENWERKING EN ONDERSTEUNING
Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC)
ACT! Interventieteam Parkstad
Zorg- en Veiligheidshuis Parkstad (GR ZVHP)
Veiligheidsregio Zuid-Limburg (GR VRZL)
Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG)
ZORG EN VEILIGHEID
Woningcorporaties
Huisartsen
GGZ-instellingen
Veilig Thuis
Overige zorg- en maatschappelijke partners
FYSIEKE VEILIGHEID
GGD GHOR
Huisartsen
Rode Kruis
Omgevingsdienst Zuid-Limburg
Waterleiding Maatschappij Limburg (WML)
Overige zorg- en crisispartners
Overige vitale en maatschappelijke partners

